

Pinsedag, Aldersgate-markering

Apg 2:1-21 (Sal 104:24-34, 35b; 1 Kor 12:3b-13; Joh 20:19-23)

Pinsedagens tekst er proppet med informasjon. Det nevnes en rekke egennavn, fremmedord, henvisninger og gammeltestamentlige referanser. Det hele kan virke ganske overveldende. Teksten er viktig fordi den skildrer bakgrunnen for det paradigmeskifte det er, at Den hellige ånd igjen blir tilgjengelig for *alle* mennesker. Den ånd som var til stede og aktiv i skapelsen (1 Mos 1:2), som veiledet dommere, profeter og konger, kan nå veilede hver enkelt troende.

På samme måte som at den kristne påske speiler den jødiske, med tematikk som *frelse/utfrielse fra fangenskap* – på samme måte speiler den kristne pinse den jødiske pinse. Jødernes *shavuot* er en feiring av at Guds lov ble overlevert hans utvalgte folk gjennom Moses på Sinaifjellet. Det er slett ikke tilfeldig at pinsedagens hendelser foregår i denne høytiden. Den opprinnelige fortellingen omhandlet lovens bud på steintavler (2 Mos 24:2), men nå fortelles det om bud skrevet på tavler av kjøtt og blod (Esek 11:19, 36:26; Jer 31:33). Påskens lam er Jesus, og pinsens proklamerer at hver enkelt skal veiledes ved Den hellige ånd. Paradigmeskiftet er komplett, og dette er grunnen til at pinsen ofte blir beskrevet som *kirkens fødselsdag*.

Selve beskrivelsen av pinsedagens hendelser er av det mirakuløse slaget. Manifestasjonen av ildtunger er kanskje en referanse til den opprinnelige pinsedagen, hvor Sinaifjellet beskrives som nærmest vulkansk aktivt – med bulder, brak og skremte israelitter som holdt seg på avstand. Forskjellen til scenen med de Jesustroende som får ildtunger er påfallende. De oppsøker ikke noe fjell eller tempel, men er *samlet* i Jesu navn på et tilfeldig sted. Nå kommer Gud dit hvor de er. Nå er det ingen skremser eller endog *trusler om død* (2 Mos 19:11-13). Tvert imot blir ilden et uttrykk for noe Jesu venner *får i eie*. Det er ikke en ild som dreper, men som *renser og gir liv* på en helt ny måte.

Når fokuset i teksten flytter seg ut av lokalet hvor de kristne er samlet, får vi høre om *jøder fra alle folkeslag*. Det *jødiske folk* var ikke lenger en homogen masse, men preget av den *diaspora* og innflytelse den jødiske tro hadde på omliggende kulturer. Det var nå mange i Jerusalem som ikke kunne spore sine ættetavler til en av Jakobs tolv sønner. Det store mirakelet som skjer, er at Guds ord nå forkynnes på tungemål de galileiske Jesustroende ikke har forutsetninger for å kunne. De vi kjenner av Jesu disipler var i hovedsak ulærde fiskere. Det er ikke rart at folkemengden undrer seg over gudsordene de hører!

Peter viser seg nå som leder av bevegelsen av Jesustroende. Det er en enorm endring i Peter; evangeliene har beskrevet ham som en hengiven, men impulsiv og korttenkt disippel. Han er en som kommer med bastante og fromme utsagn, men svikter når det gjelder (jf. natt til langfredag). Nå, derimot, *i åndens kraft*, er Peter blitt formet til å være den *klippen* som Jesus ba ham være for sin kirke (Matt 16:18, Joh 21:15-17). Apostelgjerningene og brevlitteraturen vitner videre om Peter, og han er slett ikke perfekt selv om han er fylt av Den hellige ånd. Han har imidlertid stilt seg til disposisjon, og bærer nå det kors han ikke kunne bære før han ble satt i stand til det! Disiplene hadde fått beskjed om at de ville bli utrustet med «kraft fra det høye», og at de skulle «begynne i Jerusalem» (Luk 24:47-49). Ventetiden er over; nå er det *action!*

De som Peter henvender seg til, er alle jøder og proselytter (konvertitter) som bor i eller har valfartet til Jerusalem. Moseloven fremhever at Jerusalem og tempelet er det eneste stedet hvor man kan feire en høytidene. Bare her er tempelet, bare her kan man bære frem korrekt offer og feire det opprinnelige pinsemirakelet: Overleveringen av Moseloven til Guds folk. Det nevnte paradigmeskiftet innebærer et definitivt skille mellom jødedom og kristendom. Guds Ånd er ikke lenger er begrenset til Jerusalems tempel, men kan nå inviteres inn i *hvert eneste menneskehjerte*. Mot slutten av kapittelet kan vi lese at 3000 mennesker ble døpt og «lagt til».

Slett ikke en dårlig begynnelse! Hva er fortsettelsen?

Temaer

Pinsedag er en god anledning til å snakke om et fellesskap som sprenger alle tenkelige grenser. Vi mennesker er flinke til å sette opp skiller, vegger, grenser og båser som vi plasserer hverandre innenfor. Guds Ånd vil bryte ned barrierene, og tegnet som gjøres med språkunderet er en reversering av Babel-fortellingen i 1 Mos 11. I tillegg aner vi nå at Gud ikke lenger bare forholder seg til det jødiske folk, men utvider kallet til *alle mennesker på jorden* (Apg 28:19, «alle folkeslag»). Hvorfor skal vår kirke være annerledes? Skal vi begrense vår misjon og vår virksomhet til de vellykkede, til de hvite, til de fromme eller kanskje til de skandinavisk-talende? Eller skal vi kanskje utelukkende henvende oss til de fattige, til enker, til fremmedkulturelle, til narkomane? Guds Ånd gjør ikke forskjell på folk – hvorfor skal vi? Alle mennesker skal finne fellesskap, finne omsorg, finne Jesus Kristus under vårt tak!

Pinsedag er hvordan vi settes i stand til å være motkultur.

Pinsedag er hvordan vi settes i stand til å være lys i en mørk verden.

En metodistisk forståelseshorisont

Pinsedag sammenfaller i år med Aldersgate-dagen, og det er en *meget* passende anledning til å si noe om metodistbevegelsens fremvekst. Ikke bare er det en historisk parallell; vi er en kirke som er full av vitnesbyrd om den *sprengkraft* som finnes i en Ånd som gjør kalde hjerter varme! Det er ikke bare *fortid*, det er i høyeste grad *nåtid* og ikke minst *fremtiden* for Guds kirke. Vi kan ikke være kirke uten å bli utrustet med kraft fra det høye. Vi kan ikke legge til nye medlemmer uten at Guds Ånd er virksom. Wesleys erfaring denne dagen var, kanskje noe tabloid fremstilt, en overgang fra *kald religion* til *varm relasjon*. Han gjentok ofte at han sluttet å se Gud som en streng majestet (jf. Sinais og lovens Gud), men så ham nå som en varm *Fader* som inviterte til fellesskap. I svært mange av prekenene hans refererer han til Rom 8:15: «*Dere har ikke fått den ånden som slavene har, så dere igjen skulle være redde. Nei, dere har fått Ånden som gir rett til å være Guds barn, den som gjør at vi roper: «Abba, Far!»*»

Sosial hellighet som konsept springer ut av forståelsen om at vi er skapt til og for hverandre. Wesleys betoning av fellesskap er en hjørnestein i hans forståelse av hva *hellighet* er for noe. Hellighet finnes ikke om det ikke finnes fellesskap. Ekte kristent fellesskap er blitt mulig på grunn av Den hellige ånd!

Spørsmål til ettertanke

Hvordan virker Den hellige ånd i Guds kirke i dag?

Er vi åpne for det mirakuløse? Hvilke «ildtunger» kan vi vente å se i våre sammenhenger?